

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

De Haspel Boven 3 en 5 - ecologie

Opdrachtgever: Gorissen Ruimtelijk advies

projectnummer: 969.00.00.11.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie De Haspel Boven 3 en 5, Zevenhuizen

Datum: 16-05-2019

Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens om aan De Haspel Boven 3 en 5 te Zevenhuizen agrarische bebouwing en verharding te verwijderen en een nieuwe woning te realiseren op het naastgelegen agrarische perceel. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb¹) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied op 7 mei 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren half bewolkt, droog, circa 9 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft het erf van een agrarisch bedrijf, een aangrenzend erf met woonhuis en een aangrenzend agrarisch perceel in het buitengebied van Zevenhuizen (zie foto-impressie hieronder). Op de twee erven staan aan de wegzijde een bedrijfswoning met aangebouwde schuur, een tweede woning en daartussenin een klein trafogebouw. Achter deze woningen staan een grotere en kleinere stal voor rundvee, een kleine garage en kleine schuur voor opslag, een mestsilo, en nog een vrijstaande halfopen schuur met paardenstal en opslag van materieel.

De woningen zijn opgetrokken uit baksteen en hebben schilddaken met dakpannen, het schuurgedeelte met golfplaat. De meeste te slopen stallen en schuren zijn grotendeels opgetrokken uit baksteen en de bovendelen bestaan deels uit damwandplaten. Ze hebben flauwe golfplaten daken (asbest) zonder bekleding aan de binnenzijde, alleen in de grote stal zijn voor een klein deel isolatieplaten aan de binnenzijde van het dak aanwezig. De garage is geheel opgetrokken uit hout met een golfplaten dak.

Aan de zuid- en oostzijde van de kleine woning bevinden zich smalle stroken grasland. Op het erf achter de schuren bevindt zich grasland met een mestsilo en met betonplaten verharde kuilvoerplaten.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Foto-impressie van het plangebied. Boven vooraanzicht inclusief te handhaven woonhuizen, midden te slopen bebouwing en onder achteraanzicht van bestaande erven (7 mei 2019).

Watergangen zijn aanwezig langs de randen van de akker waarop het nieuwe bouwperceel wordt gerealiseerd, en langs de randen van de achterste helft van het bestaande erf. De meeste sloten waren ten tijde van het veldbezoek waterhoudend met 1-2 decimeter diep water. Ook ligt er een sloot tussen het bestaande agrarisch erf en het agrarische perceel; deze bevat alleen water in de voorste 50 meter tot de dam. Rond de grote stal zijn ondiepe droge greppels aanwezig. Opgaande beplanting is alleen aanwezig rond de woningen op het voorste deel van de bestaande erven, deze bestaat uit enkele struikengroepen en een korte haag van coniferen.

Net buiten het plangebied bevinden zich grotere opgaande bomen langs de weg (ten westen van het plangebied) en op het aangrenzende erf ten zuiden van het plangebied. Het plangebied als geheel ligt in open landbouwgebied met verspreide bebouwing langs de weg De Haspel Boven.

De ontwikkeling bestaat uit de sloop van een deel van de bouwwerken en de verwijdering van verharding achter de bestaande woningen. De woningen inclusief aangebouwde schuur en het trafogebouwtje blijven behouden. Het plan voorziet in een nieuw bouwperceel op het agrarische perceel, met daarop een woning, tuin en houtige beplanting. Voor de nieuwbouw worden een nieuwe inrit en oprijlaan aangelegd aan de noordzijde van de watergang langs het bestaande erf. De oprijlaan met inrit aan de zuidzijde van deze watergang wordt verwijderd. De opgaande beplanting rond de bestaande woningen wordt behouden en versterkt. De huidige watergangen worden gehandhaafd, met uitzondering van de watergang langs de oostrand van het bestaande erf. Voor de ontsluiting van het nieuwe bouwblok worden twee nieuwe dammen met duiker aangelegd over de aanwezige watergangen, twee van de huidige dammen worden verwijderd.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreft:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF²) via Quickscanhulp.nl³ ('© NDFF - quickscanhulp.nl 06-05-2019 13:00:44') blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om amfibieën, reptielen, zoogdieren en

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

vogels met jaarrond beschermde nesten. Navolgend wordt besproken welke effecten het plan op beschermde soorten heeft waarbij de te handhaven bebouwing en beplanting buiten beschouwing wordt gelaten.

Het achterste deel van de erven waar de wijzigingen zijn voorzien bestaat voor het grootste gedeelte uit bebouwing, verharding en grasstroken. Het aanwezige groen bestaat vooral uit algemene grassoorten zoals Engels raaigras met algemene plantensoorten zoals paardenbloem, madeliefje en herderstasje. Deze soorten staan ook langs de watergangen, samen met soorten zoals hondsdrif, grote brandnetel en pitrus. In het water is schaarse begroeiing aanwezig van soorten als grote waterweegbree, grote lisdodde en mannagras. De aangetroffen soorten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. Alleen langs het meest oostelijke deel van de watergang tussen bestaand erf en akker bevinden zich soorten van iets minder voedselrijke grond, zoals reukgras en veldzuring. Beschermde plantensoorten zijn niet bekend uit de omgeving (Quickscanhulp.nl) en ook niet in het plangebied te verwachten vanwege de inrichting en voedselrijkdom.

Vogels

Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Uit de directe omgeving zijn echter wel soorten die in gebouwen broeden bekend zoals kerkuil, huismus en gierzwaluw (Quickscanhulp.nl). Voor gierzwaluw zijn de daken niet geschikt (flauw dak en ontbreken van dakbeschot). Van kerkuil zijn geen nesten of sporen zoals uitwerpselen of braakballen aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek, dat plaatsvond middenin het broedseizoen, zijn geen huismussen aangetroffen in het plangebied. De te slopen stallen zijn weliswaar toegankelijk voor huismus, maar weinig aantrekkelijk omdat ze niet meer in gebruik zijn voor veehouderij en er geen resten voer of stro meer aanwezig zijn. Ook ontbreekt schuilgelegenheid in de vorm van struiken direct rond de stallen, de omgeving van de stallen is open en biedt ook weinig voedsel voor huismus. Daardoor is dit deel van het plangebied onaantrekkelijk als foerageergebied voor huismus.

Geschikte bomen voor in bomen broedende soorten met jaarrond beschermde nesten ontbreken in het plangebied. Voor andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals kerkuil of buizerd, kan het plangebied een onderdeel van het foerageergebied vormen.

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek algemene soorten zoals witte kwikstaart, zwarte roodstaart en boerenzwaluw waargenomen. Op de akker zijn nijlgans en Kievit aangetroffen. In een hoge boom op het aangrenzende erf ten zuiden van het plangebied is een bezet nest van zwarte kraai aangetroffen. De nesten van deze soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Vleermuizen

In de twee stallen zijn op meerdere plaatsen openingen aangetroffen die kunnen leiden naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit gaat vooral om kieren onderaan gevelplaten en om openingen tussen dakpannen en golfplaten. Vooral de kleinere stal met houten draagconstructie lijkt geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, de andere stal is in mindere mate geschikt maar ook hier zijn verblijfplaatsen niet uit te sluiten. Uit de directe omgeving (0-1 kilometer) is alleen gewone dwergvleermuis bekend, in iets wijdere omgeving ook andere soorten (Quickscanhulp.nl). Er zijn in het plangebied geen bomen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (zoals holten en loszittende schors) aanwezig.

Het plangebied vormt foerageergebied voor vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger, maar is van lage kwaliteit doordat er weinig opgaande begroeiing aanwezig is. Er is geen opgaande beplanting in het plangebied dat onderdeel van een doorgaande structuur vormt, zodat een belangrijke vliegrouete van vleermuizen in het plangebied kan worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en huisspitsmuis. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde zoogdiersoorten das, eekhoorn en steenmarter bekend (Quickscanhulp.nl). De gebouwen zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor steenmarter, met name de kleinere stal met kleine (hooi)zolder. Ook ligt op achterop het erf een hoop met betonplaten en groenafval die potentieel geschikt is als verblijfplaats. Sporen van steenmarter zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het grootste deel van het plangebied is door het ontbreken van dekking in de vorm van rommelhoeken, ruigte of beplanting weinig geschikt als foerageergebied. Voor das en eekhoorn is het plangebied niet geschikt als leefgebied vanwege het ontbreken van opgaande bomen (wat betreft eekhoorn) en struweel (wat betreft das).

Overige beschermde diersoorten

De watergangen in het gebied kunnen voortplantingsbiotoop vormen voor enkele algemene amfibieensoorten zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander die uit de directe omgeving bekend zijn (Quickscanhulp.nl). Ook kan het terrein een onderdeel vormen van het landbiotoop van deze soorten. Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Door het ontbreken van geschikt biotoop vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor de meer kritische niet-vrijgestelde amfibieën, zoals de uit de omgeving bekende heikikker (Quickscanhulp.nl).

De uit de omgeving bekende reptielensoorten adder en levendbarende hagedis (Quickscanhulp.nl) leven in heide, venen of zeer ruig extensief grasland. Dergelijk leefgebied is niet aanwezig in het plangebied.

TOETSING

Vogels

Aangezien huismus niet in het plangebied is aangetroffen en gezien de lage kwaliteit van het plangebied als leefgebied voor huismus, kan een negatief effect op deze soort worden uitgesloten. Voor andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals kerkuil of buizerd, kan het plan leiden tot verandering van een klein deel van het foerageergebied; het plan leidt niet tot verslechtering van het foerageergebied. Door het aanbrengen van meer beplanting kan de kwaliteit waarschijnlijk juist verbeteren. Bovendien is in de omgeving in ruime mate foerageergebied van goede kwaliteit aanwezig. Negatieve effecten op soorten met jaarrond beschermde nesten worden daarom uitgesloten.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde (niet-jaarrond beschermde) nesten van boerenzwaluw, witte kwikstaart en andere vogels worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. Een soort als boerenzwaluw kan evenwel tot in augustus broeden.

Vleermuizen

Bij de sloop van de diverse gebouwen is niet uit te sluiten dat er één of meerdere verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, ook als deze tijdelijk niet in gebruik zijn. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of vleermuizen verblijfplaatsen in de gebouwen hebben. Op basis van het nader onderzoek kan bepaald worden of negatieve effecten op vleermuizen optreden en of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

Het plangebied zal naar verwachting niet ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten, omdat de ontwikkelingen bestaan uit sloop en nieuwbouw van bebouwing op een nabijgelegen locatie. Bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Negatieve effecten op foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen treden niet op.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied biedt enkele potentieel geschikte verblijfplaatsen voor steenmarters. Op basis van het ontbreken van sporen van steenmarter tijdens het veldbezoek in combinatie met de lage kwaliteit van het plangebied als leefgebied voor steenmarter kan een negatief effect op deze soort worden uitgesloten. Negatieve effecten op andere soorten beschermde, niet-vrijgestelde zoogdiersoorten zijn niet te verwachten.

Overige beschermde diersoorten

Er treden geen negatieve effecten op voor dieren uit andere soortengroepen.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

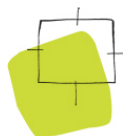
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wet natuurbescherming is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wet natuurbescherming een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het provinciale NNN is uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2019 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2019. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied dat is beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied 'Bakkeveense duinen' op een afstand van circa 2 kilometer ten westen van het plangebied.

Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op circa 0,7 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. Het meest nabijgelegen Bos-en natuurgebied buiten NNN ligt op circa 0,7 kilometer ten westen van het plangebied. Er is geen 'leefgebied akkervogels' of weidevogelgebied in de omgeving van het plangebied.

TOETSING

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden en de aard van de ontwikkelingen, kunnen negatieve effecten op in het kader van Wnb en provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde gebieden op voorhand worden uitgesloten. Het plan is daardoor op dit punt niet in strijd met het Wnb en het ruimtelijk natuurbeleid van de provincie Groningen.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Bij de sloop van de gebouwen is niet uit te sluiten dat één of meerdere verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of vleermuizen verblijfplaatsen in de gebouwen hebben.

Op basis van dit nader onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten optreden en of een ont-heffing van de Wnb voor deze soorten moet worden aangevraagd. Daarnaast moet bij de planning van de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden en in het kader van het provinciaal ruimtelijk beleid beschermde natuurgebieden treden niet op. Het plan is op het punt van gebiedenbeleid niet in strijd met de Wnb. Ook is het plan op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Omgevingsverordening provincie Groningen 2019.